

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Інститут філології
кафедра української мови

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Українська мова у професійному спілкуванні: Українська мова в
медіа та практична стилістика»

Освітня програма 061.00.01 Журналістика
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальність 061 Журналістика
галузь знань 06 Журналістика

Київ – 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02160584	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Проголосовано	02/29/20
<i>Жильцов</i> (підпис)	(прізвище, ім'я, по-батькові)
«29» 02	2021

Розробник: Заєць Валентина Григорівна, доцент кафедри української мови
Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат
педагогічних наук

Викладач : Заєць Валентина Григорівна, доцент кафедри української мови
Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат
педагогічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови
Протокол від « 13 » січня 2021 р. № 7

Завідувач кафедри
доктор педагогічних наук, професор С.О. Караман

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
_____ 2021 р.

Гарант освітньої програми
_____
_____

Робочу програму перевірено
« 28 » січня 2021 р.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи Л. І. Заєць

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р.,
протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р.,
протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р.,
протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р.,
протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	6 /180	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	6	
Обсяг кредитів	2	4
Обсяг годин, в тому числі:	60	120
Аудиторні	36	72
Модульний контроль	4	8
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	28	40
Форма семестрового контролю		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни полягає у свідомому практичному оволодінні сучасною українською літературною мовою, заснованою на вивченні її фонетичної, лексико-семантичної і граматичної мовної системи, а також закономірностей, які визначають використання тих або інших виражальних засобів, якими послуговується медійна сфера відповідно до сучасних норм української мови.

Завдання навчальної дисципліни:

- дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з навчальної дисципліни «Українська мова у професійному спілкуванні: Українська мова в медіа та практична стилістика»;
- розширити вміння говорити й писати українською мовою з дотриманням норм сучасної української літературної мови,
- пояснити фонетичні, орфоепічні, орфографічні, лексичні, морфологічні норми, що ілюструють сучасні тексти медіа;
- пояснити доцільність вибору мовних одиниць для продукування творів різних жанрів ресурсу медіа;
- навчити порівнювати тексти різних жанрів медійного формату, характеризувати стилістичні особливості кожного жанру, визначати продуктивні моделі словотворення;
- навчити визначати виражальні засоби словотворення, застосовувати можливості синтаксичних конструкцій і стилістичні особливості різножанрових медійних текстів;
- навчити самостійно виправляти анормативні приклади вживання словоформ.

3. Результати навчання за навчальною дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть володіти знаннями про:

- взаємозв'язок розділів сучасної української літературної мови;

умітимуть:

- спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- оцінювати співрозмовника (визначити типи психіки та моделі можливої поведінки) для досягнення комунікативної мети; уміти будувати міжкультурну комунікацію;
- ясно висловлюватися, бути переконливим у створюваних текстах публіцистичного стилю відповідно до запропонованої теми;
- добирати лексичні засоби для слововислову з урахуванням норм публіцистичного стилю;
- поєднувати візуальні та текстуальні контенти;
- продукувати оригінальні різноструктурні лексеми;
- аналізувати різножанрові тексти публіцистики;
- на основі знань уміти знаходити переконливі аргументи, вербальні і невербальні засоби впливу в дискусіях з колегами, партнерами, клієнтами

для досягнення комунікаційної мети, створення сприятливого суспільного середовища, формування власного іміджу і визнання результатів своєї праці;

- правильно визначати та застосовувати на практиці

жанроутворюючі елементи журналістських творів різної проблематики;

- використовуючи знання соціально-гуманітарних, професійно-орієнтованих дисциплін, ефективно діяти на всіх етапах проектування, організації й створення журналістських матеріалів у межах політичної культури та ідеології

- застосовувати технології роботи з аудиторією;

- визначати специфіку аудиторії (гетерогенні особливості) для підвищення результативності журналістських матеріалів.

редагуватимуть:

- різножанрові тексти медійного ресурсу;

виконуватимуть:

- на основі аналізу і оцінки медійної ситуації створюватимуть та оцінюватимуть власні журналістські матеріали;

- на основі здобутих знань аналізу різних видів медійних продуктів

виявлятимуть здатність:

- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

- до когнітивної гнучкості;

- розуму швидко перемикається з однієї думки на іншу, а також обмірковувати кілька речей одночасно;

- здобувати нові знання, уміння та інтегрувати їх з вже наявними; спроможність аналізувати явище, ситуацію, проблему, враховуючи різні параметри, фактори, причини; здатність адаптувати мислення для вирішення завдань при зміні умов чи нестандартних ситуаціях;

- подавати інформацію у відповідній журналістській формі;

- володіти комунікативними навичками (висока мовна компетенція); володіння навичками візуальної комунікації;

- володіти навичками створення текстів у різних жанрах;

- використовувати сучасні інформаційні технології;

- будувати комунікацію, базуючись на принципах соціально-психологічної специфіки спілкування;

- використовувати сучасні лінгвістичні норми комунікативної ефективності для різних видів комунікації;

- володіти стильовими домінантами текстів, ефективно використовувати артикуляційно-акустичні властивості людського голосу;

- переконливо відстоювати власну професійну позицію, дослухатися до аргументів партнерів і враховувати їх у спілкуванні, знаходити оптимальні рішення відповідно до професійних вимог, ділових ситуацій та інтересів учасників комунікації;

- уникати неконструктивних комунікативних ситуацій, конфліктів, що можуть нашкодити професійній репутації та інтересам справи; раціонально діяти в конфліктних ситуаціях, шукаючи компромісів на основі професійних принципів і взаємної ділової вигоди;

- на основі інформаційних технологій створювати власні новітні інформаційні і мультимедійні продукти;

- виступати в якості консультанта, експерта галузі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви теоретичних розділів	Кількість відведених годин				
	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Семестр 3.					
Змістовий модуль I.					
Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Фонетичні норми та анормативність в текстах медіа. Лексичні норми сучасної української літературної мови					
<i>Тема 1.</i> Вступ. Предмет і завдання дисципліни «Українська мова в професійному спілкуванні: Українська мова в медіа та практична стилістика». Стилiстичні особливості засобів фонетики в текстах медійного ресурсу	6	2	2	2	
<i>Тема 2.</i> Стилiстична диференція українськомовної лексики медійного ресурсу. Фразеологія та її стилістичні можливості в медіа	8	2	2	4	
<i>Тема 3.</i> Лексична норма в медійному тексті	6		2	4	
<i>Тема 4.</i> Лексична норма в медійному тексті. Класифікація лексем медіа	4		2	2	
<i>Тема 5.</i> Лексична норма в медійному тексті. Нововходження медіа	4		2	2	
Модульний контроль	2				
Разом за модуль 1	30	4	10	14	2
Змістовий модуль II.					
Словотвірні процеси в інформаційному ресурсі медіа					
<i>Тема 1.</i> Тенденції слововислову в сучасному медійному дискурсі	8	2	2	4	
<i>Тема 2.</i> Стилiстичний ресурс засобів словотвору в медійних текстах	6		2	4	
<i>Тема 3.</i> Стилiстичне використання засобів словотвору в текстах медіа	6	2	2	2	
<i>Тема 4.</i> Дериваційні процеси в медіа. Графічна, орфографічна норма в мові медіа та анормативність	8		4	4	
Модульний контроль	2				
Усього годин за модуль 2:	30	4	10	14	2
Разом за семестр	60	8	20	28	4

Назви теоретичних розділів	Усього	Кількість відведених аудиторних годин					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуальні заняття	
Змістовий модуль III. Морфологічні засоби стилістики							
<i>Тема 1.</i> Стилiстична морфологiя. Морфологiчні норми сучасної української лiтературної мови. Анормативи в текстах медiа.	6	2	-	2	-	-	2
<i>Тема 2.</i> Морфологiчні ресурси стилiстики. Стилiстичний потенцiал граматичних форм iменникiв, прикметникiв, займенникiв, числiвникiв.	8	2	-	2	-	-	4
<i>Тема 3.</i> Стилiстичний ресурс дiєслiв, дiєприслiвникiв, службових слiв. Iнтер'єктиви як стилiстична категорiя.	8	2	-	2	-	-	4
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль 3:	24	6		6			10
Змістовий модуль IV. Стилiстичний синтаксис							
<i>Тема 1.</i> Синтаксичнi норми сучасної української лiтературної мови. Анормативи в текстах медiа.	8	2	-	2			4
<i>Тема 2.</i> Стилiстичний ресурс синтаксичних засобiв у медiйних текстах. Просте речення. Однорiднi члени речення. Складне речення	8	2	-	2			4
<i>Тема 3.</i> Стилiстичнi параметри вiдокремлених членiв речення. Звертання. Вставнi слова i вставленi конструкцiї.	8	2	-	2			4
<i>Тема 4.</i> Стилiстичний ресурс iнверсiї. Пряма й непряма мова в тексті.	6	2	-	2			2
<i>Тема 5.</i> Стилiстичний ресурс односкладних i неповних речень, складних сполучникових i безсполучникових речень	6	2	-	2			2
Модульний контроль	2						
Усього годин за модуль 4:	38	10	-	10	-	-	16

Змістовий модуль V.							
Стилістичні фігури в текстах медіа							
<i>Тема 1.</i> Стилістичні можливості монологічного, діалогічного, полілогічного мовлення. Період	6	2		2			2
<i>Тема 2.</i> Стилістичні засоби організації тексту.	4			2			2
<i>Тема 3.</i> Оригінальні форми синтаксичних конструкцій	6	2		2			2
Модульний контроль	2						
Усього годин за модуль 5:	18	4		6			6
Модульний контроль разом за семестр	6						
Семестровий контроль	10						
Разом за семестр	90	20	-	22	-	-	32

5. Програма навчальної дисципліни

Лекції

Змістовий модуль I.

Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Фонетичні норми та анормативність в текстах медіа. Лексичні норми сучасної української літературної мови

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання дисципліни «Українська мова в професійному спілкуванні: Українська мова в медіа та практична стилістика». Стилістичні особливості засобів фонетики в текстах медійного ресурсу

Тема 2. Стилістична диференціація українськомовної лексики медійного ресурсу. Фразеологія та її стилістичні можливості в медіа

Змістовий модуль II.

Словотвірні процеси в інформаційному ресурсі медіа

Тема 1. Тенденції слововислову в сучасному медійному дискурсі

Тема 2. Стилістичне використання засобів словотвору в текстах медіа

Практичні заняття

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання дисципліни «Українська мова в професійному спілкуванні: Українська мова в медіа та практична стилістика». Стилістичні особливості засобів фонетики в текстах медійного ресурсу (2 год.)

Фонетичні явища в текстах медійного ресурсу, способи передачі їх на письмі. Поняття «фонетичної анормативності» (милозвучності) зі стилістичного погляду.

Основні поняття: сучасна українська літературна мова; графіка; правопис сучасної української літературної мови; мовна норма; культура мовлення

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Тема 2. Стилiстична диференцiацiя українськомовної лексики медiйного ресурсу. Фразеологiя та її стилiстичнi можливостi в медiа

Основнi поняття: сучасна українська лiтературна мова; графiка; правопис сучасної української лiтературної мови; мовна норма; культура мовлення

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Тема 3. Лексична норма в медiйному тексті

Склад лексики сучасної української мови з погляду її походження в текстах медiйного ресурсу. Нововходження в словниковому складі дискурсу медiа: структура неолексем, походження. Тенденцiї до поповнення словникового складу засобами дериватологiї (на прикладі конверсiї). Поняття «лексичної анормативностi» в текстах медiйного ресурсу.

Основнi поняття: сучасна українська лiтературна мова; лексика сучасної української лiтературної мови; лексична норма; культура мовлення

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Тема 4. Лексична норма в медiйному тексті. Класифiкацiя лексем медiа

Склад лексики сучасної української мови з погляду її походження в текстах медiйного ресурсу. Нововходження в словниковому складі дискурсу медiа: структура неолексем, походження. Тенденцiї до поповнення словникового складу засобами дериватологiї (на прикладі конверсiї). Поняття «лексичної анормативностi» в текстах медiйного ресурсу.

Основнi поняття: сучасна українська лiтературна мова; лексика сучасної української лiтературної мови; лексична норма; культура мовлення

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Тема 5. Лексична норма в медiйному тексті. Нововходження медiа

Склад лексики сучасної української мови в медiйному ресурсі зі стилiстичного погляду. Нововходження в дискурсі медiа. Поняття «анормативностi» лексичних одиниць в медiйному ресурсі.

Основнi поняття: сучасна українська лiтературна мова; лексика сучасної української лiтературної мови; лексична норма; культура мовлення

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Змiстовий модуль II.

Словотвiрнi процеси в iнформацiйному ресурсі медiа

Тема 1. Тенденції слововислову в сучасному медійному дискурсі

Словотвірні процеси в інформаційному ресурсі медіа (2 год)

Розкрити стилістичні можливості безафіксних лексем масмедіа, продукованих складанням. Різноструктурні безафіксні композити в текстах масмедіа. Юкстапозити на позначення осіб та предметів в медійних текстах. Стилiстичні функції фемiнiтивiв у масмедiйному дискурсі. Словотвірна аномативність у періодиці як лінгвістична проблема.

Основні поняття: сучасна українська літературна мова; лексика сучасної української літературної мови; лексична норма; культура мовлення

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Тема 2. Стилiстичний ресурс засобiв словотвору в медiйних текстах (2 год)

Розкрити поняття «словотвірна норма», «аномативність» у медійному дискурсі. Стилiстичні функції афіксiв (суфіксiв, префіксiв) в масмедiа. Продуктивні афікси (суфікси, префікси) для маркування осіб за професією, участю в громадсько-політичній діяльності. Засоби продукування вторинних дієслів для маркування стану, процесу тощо. Вплив словотворчих засобів на стилістичне забарвлення в медіатекстах.

Основні поняття: сучасна українська літературна мова; лексика сучасної української літературної мови; лексична норма; культура мовлення

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Тема 3. Стилiстичне використання засобiв словотвору в текстах медiа (2 год)

Стилiстичні функції конверсії (переходу з одного лексико-граматичного складу в інший) в текстах медiйного дискурсу. Стилiстичні функції відонімних дериватів в текстах медіа.

Основні поняття: сучасна українська літературна мова; лексика сучасної української літературної мови; лексична норма; культура мовлення

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Тема 4. Дериваційні процеси в медіа. Графічна, орфографічна норма в мові медіа та аномативність (4 год.)

Основні поняття: сучасна українська літературна мова; лексика сучасної української літературної мови; лексична норма; культура мовлення

Засвоєння іншомовних дериватів у текстовому ресурсі медіа. Графічне, орфографічне засвоєння запозичених афіксів. Аномативність

Основні поняття: сучасна українська літературна мова; лексика сучасної української літературної мови; лексична норма; культура мовлення

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 3,4,5,6

Змістовий модуль 3.
МОРФОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ СТИЛІСТИКИ
Лекції

Тема 1. Стилiстична морфологiя. Морфологiчні норми сучасної української лiтературної мови. Анормативи в текстах медiа.

Ключові слова: стилістика, медiа, морфологiя, текст, анормативність

Тема 2. Морфологiчні ресурси стилістики. Стилiстичний потенцiал граматичних форм iменників, прикметників, займенників, числiвників.

Ключові слова: стилістика, медiа, морфологiя, текст, анормативність, iменник, прикметник, займенник, числiвник

Тема 3. Стилiстичний ресурс дiєслiв, дiєприслiвників, службових слiв. Интер'єктиви як стилістична категорiя.

Ключові слова: стилістика, медiа, граматика, парадигма, дiєслова, форми дiєслова, интер'єктивация, службові частини мови

Змістовий модуль 4.
СТИЛІСТИЧНИЙ СИНТАКСИС

Тема 1. Синтаксичні норми сучасної української лiтературної мови. Анормативи в текстах медiа.

Ключові слова: стилістика, медiа, граматика, синтаксис, просте речення, складне речення

Тема 2. Стилiстичний ресурс синтаксичних засобiв у медiйних текстах. Просте речення. Однорiдні члени речення. Складне речення

Ключові слова: стилістика, медiа, граматика, синтаксис, просте речення, однорiдні члени речення, складне речення

Тема 3. Стилiстичні параметри вiдокремлених членiв речення. Звертання. Вставні слова i вставлені конструкцiї.

Ключові слова: стилістика, медiа, звертання, синтаксис, просте речення, вiдокремлені члени речення, вставні слова, вставлені конструкцiї, складне речення

Тема 4. Стилiстичний ресурс iнверсiї. Пряма й непряма мова в тексті.

Ключові слова: стилістика, медiа, граматика, синтаксис, просте речення, пряма, непряма мова

Тема 5. Стилiстичний ресурс односкладних i неповних речень, складних сполучникових i безсполучникових речень

Ключові слова: стилістика, медiа, граматика, синтаксис, просте речення, односкладне, повне, неповне речення, однорiдні члени речення, складне речення

Змістовий модуль 5.

СТИЛІСТИЧНІ ФІГУРИ В ТЕКСТАХ МЕДІА

Тема 1. Стилiстичнi можливостi монологiчного, дiалогiчного, полiлогiчного мовлення. Перiод

Ключовi слова: стилiстика, медiа, граматика, синтаксис, монологiчне, дiалогiчне, полiлогiчне мовлення, перiод

Тема 2. Стилiстичнi засоби органiзацiї тексту

Ключовi слова: стилiстика, медiа, граматика, синтаксис, текст

Тема 3. Оригiнальнi форми синтаксичних конструкцiй

Ключовi слова: стилiстика, медiа, граматика, синтаксис, просте речення, однорiднi члени речення, складне речення

Практичнi заняття

Змістовий модуль 3.

МОРФОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ СТИЛІСТИКИ

Тема 1. Стилiстична морфологiя. Морфологiчнi норми сучасної української лiтературної мови. Анормативи в текстах медiа.

Основнi питання теми:

1. Морфологiя i стилiстика. Морфологiчнi норми сучасної української лiтературної мови.

2. Поняття «анормативнiсть» в медiа.

3. Особливостi стилiстичного вивчення морфологiчних ресурсiв мови.

4. Стилiстичне використання морфологiчних категорiй у мовi ЗМІ.

Ключовi слова: морфологiчна норма, сучасна українська лiтературна мова, медiа, анормативнiсть

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Тема 2. Морфологiчнi ресурси стилiстики. Стилiстичний потенцiал граматичних форм iменникiв, прикметникiв, займенникiв, числiвникiв.

Основнi питання теми:

1. Морфологiя i стилiстика. Морфологiчнi норми сучасної української лiтературної мови.

2. Стилiстичнi можливостi категорiї роду та форм числа. Варiанти вiдмiнкових форму мовi публiцистики.

3. Стилiстичнi функцiї вiдмiнкових форм прикметникiв i займенникiв у рiзних функцiональних стилях мови.

4. Семантичнi та експресивнi вiдтiнки особових займенникiв у медiатекстах.

Ключові слова: морфологічна норма, сучасна українська літературна мова, медіа, анормативність, граматична парадигма іменника, прикметника, займенника, числівника

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Тема 3. Стилiстичний ресурс дiєслiв, дiєприслiвникiв, службових слiв. Інтер'єктиви як стилістична категорія.

Основні питання теми:

1. Стилiстичний ресурс дiєслова в публiцистичному стилi.
2. Граматична парадигма дiєслова в медiатекстах.
3. Граматична парадигма службових частин мови у рiзних функцiональних стилях мови.

Ключові слова: морфологічна норма, сучасна українська літературна мова, медіа, анормативність, граматична парадигма дiєслова, службові слова, інтер'єктивація

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

**Змістовий модуль 4.
СТИЛІСТИЧНИЙ СИНТАКСИС**

Тема 1. Синтаксичні норми сучасної української літературної мови. Анормативи в текстах медіа.

Основні питання теми:

1. Синтаксична норма і стилістика сучасної української літературної мови.
2. Стилiстична анормативність синтаксису простого речення в медiа.
3. Стилiстичні функції простого речення у рiзних функцiональних стилях мови.
4. Семантичні та експресивні відтінки речення у медіатекстах.

Ключові слова: граматична норма, синтаксис, сучасна українська літературна мова, медіа, анормативність

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Тема 2. Стилiстичний ресурс синтаксичних засобiв у медiйних текстах. Просте речення. Однорiднi члени речення. Складне речення

Основні питання теми:

1. Синтаксична норма і стилістика сучасної української літературної мови.

2. Стилiстична аномативнiсть синтаксису простого, складного речення в медiа.

3. Стилiстичнi функцiї простого, складного речення у рiзних функцiональних стилях мови.

4. Семантичнi та експресивнi вiдтiнки речення у медiатекстах.

Ключовi слова: граматична норма, сучасна українська лiтературна мова, медiа, аномативнiсть, просте речення, складне речення

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Тема 3. Стилiстичнi параметри вiдокремлених членiв речення. Звертання. Вставнi слова i вставленi конструкцiї.

Основнi питання теми:

1. Стилiстичнi функцiї вiдокремлених членiв речення в медiатекстах.

2. Стилiстичнi функцiї вставлених слiв i вставлених конструкцiї.

3. Стилiстичнi функцiї простого, складного речення зi звертаннями в медiатекстах.

4. Семантичнi та експресивнi вiдтiнки звертання у медiатекстах.

Ключовi слова: граматична норма, сучасна українська лiтературна мова, медiа, аномативнiсть, звертання, просте, складне речення

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Тема 4. Стилiстичний ресурс iнверсiї. Пряма й непряма мова в тексті.

Основнi питання теми:

1. Стилiстичний ресурс iнверсiї у функцiональних стилях.

2. Стилiстичнi функцiї прямої й непрямої мови в медiйних текстах.

3. Жанрова специфіка текстiв з прямою й непрямою мовою.

4. Семантичнi та експресивнi вiдтiнки звертання у медiатекстах.

Ключовi слова: граматична норма, сучасна українська лiтературна мова, медiа, аномативнiсть, текст. Iнверсiя, пряма мова, непряма мова, функцiональний стиль

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Тема 5. Стилiстичний ресурс односкладних i неповних речень, складних сполучникових i безсполучникових речень

Основнi питання теми:

1. Стилiстичнi функцiї речення в медiатекстах.

2. Стилiстичний ресурс складних сполучникових i безсполучникових конструкцiй.

3. Структура медiйного тексту.

4. Семантичнi та експресивнi вiдтiнки звертання у медiатекстах.

Ключовi слова: граматична норма, сучасна українська лiтературна мова, медiа, анормативнiсть, текст

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Змiстовий модуль 5.

СТИЛIСТИЧНI ФIГУРИ В ТЕКСТАХ МЕДIА

Тема 1. Стилiстичнi можливостi монологiчного, дiалогiчного, полiлогiчного мовлення. Перiод

Основнi питання теми:

1. Особливостi монологiчного, дiалогiчного, полiлогiчного мовлення в медiатекстах.

2. Структура перiоду. Стилiстичнi функцiї перiоду.

3. Семантичнi та експресивнi вiдтiнки звертання у медiатекстах.

Ключовi слова: граматична норма, сучасна українська лiтературна мова, медiа, анормативнiсть, текст, звертання

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Тема 2. Стилiстичнi засоби органiзацiї тексту.

Основнi питання теми:

1. Стилiстичнi фiгури в медiатекстах.

2. Стилiстичнi функцiї вставлених слiв i вставлених конструкцiй

3. Стилiстичнi функцiї простого, складного речення зi звертаннями в медiатекстах.

3. Семантичнi та експресивнi вiдтiнки стилiстичних фiгур у медiатекстах.

Ключовi слова: граматична норма, сучасна українська лiтературна мова, медiа, анормативнiсть, текст, стилiстична фiгура

Рекомендованi джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

Тема 3. Оригiнальнi форми синтаксичних конструкцiй

Основнi питання теми:

1. Стилiстичнi функцiї вiдокремлених членiв речення в медiатекстах.

2. Стилiстичнi функцiї вставлених i вставних конструкцiй.

3. Семантичні відтінки та експресивні відтінки оригінальних форм відтінків у текстах медіаресурсу різних жанрів.

Ключові слова: граматична норма, сучасна українська літературна мова, медіа, мовна норма, анормативність, текст, стилістична фігура, культура мовлення, орфографічна норма, пунктуаційна норма

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1,2,3

Додаткова: 1,5,6

6. Контроль навчальних досягнень із дисципліни

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
2. Відвідування практичних занять	1	5	5	5	5
3. Робота на практичному занятті	10	5	50	10	50
4. Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35	7	35
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом			117		117
Максимальна кількість балів	234				
Розрахунок коефіцієнта	2,34				

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	3	3	5	5	2	2
2. Відвідування практичних занять	1	3	3	5	5	3	3
3. Робота на практичному занятті	10	3	30	5	50	3	30
4. Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50	16	80	6	30
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	-	111	-	165	-	90
Максимальна кількість балів	366						
Розрахунок коефіцієнта	3,66						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Фонетичні норми та анормативність в текстах медіа. Лексичні норми сучасної української літературної мови (2 год)

- Зафіксувати приклади порушення орфоепічних норм на прикладі українськомовних телевізійних передач. Обґрунтувати правильність вимови та написання лексем (до 20-ти прикладів).

- Прочитати уривки зі статті автора **Олени Цапок «Фактичні помилки в заголовках українських друкованих ЗМІ»**. Проаналізувати факти, викладені авторкою. Висновки записати.

«Наприклад, в одному з випусків черкаського регіонального видання „От и до” в рубриці новин було розміщено повідомлення під назвою „Усі нагороди в руках черкащан” („От и до” від 6. 10. 09). Далі в статті зазначено, що на чемпіонаті України „абсолютним чемпіоном стала збірна дівчача команда. В індивідуальних заліках срібну медаль отримав у своїй віковій категорії Роман Сидоренко, який, виконавши норматив майстра спорту, поступився кількома очками київському спортсменові. Бронзову нагороду

виборів Іван Нікітін. Серед дівчат найкращі результати показала Марина Семенко, яка виборола III місце”.

Рейтинг найвідвідуваніших ресурсів інтернету очолив Goolge („Газета по-українськи” від 05.08.09.). Фактичну неточність допущено через перестановку місцями двох літер : g та l. Таку ж помилку допущено й в іншому заголовку, де неточно подано прізвище відомого актора Бреда Пітта. У заголовку *Наречений Кільчицької схожий на Бреда Піта* це прізвище надруковане без подвоєння приголосних *tt* („Газета по-українськи” від 09.02.10.). Фактичну й орфографічну неточність допущено й у прізвищі співака Боббі Макферріна. Так, у заголовку до однієї з газетних публікацій у його прізвищі після частки

Мак наступну частину помилково подано з великої літери: *Боббі МакФеррін* заспівав „*Ой, летіли дикі гуси*” („Газета по-українськи” від 01.02.10.). За правилами чинного українського правопису частка *Мак-*, яка передує прізвищу і разом із ним становить його невід’ємну частину, пишеться через дефіс або разом, якщо в такій формі їх засвоїла українська мова (напр., *Макдональдс*). Тому відповідно до зразків написання, поданих у правописі, з великої літери слід писати тільки першу букву прізвища.

Ще в одному заголовку орфографічно неправильно подано прізвище відомого англійського письменника: *Оскар Вайльд* замість *шарфа* носив змію („Газета по-українськи” від 15.10.09.). Відповідно до норм українського правопису англійська літера *w* у власних назвах передається звичайно через *в*: *Вашингтон, Вебстер, Веллінгтон, Вільсон, Вільямс, Вінер, Вінніпег* та ін., але за традицією пишемо літеру *у* в таких власних назвах: *Уайльд, Уеллс, Уельс*. Тож прізвище письменника традиційно потрібно було написати *Уайльд*. Варто зазначити, що типовою фактичною помилкою в заголовках українських видань є розбіжність у кількісних даних. Наприклад, в одному із заголовків до інформаційної замітки зазначено: *Піелонефрит – хвороба кожного другого черкася*. Зі змісту публікації стає відомо, що насправді цю хворобу констатують у кожного другого пацієнта лікарів-урологів, а не кожного другого черкася загалом. Про це свідчать, зокрема, такі слова: *У сезон холодів кількість хворих зростає: кожен другий пацієнт приходить до урологів із піелонефритом* („Вечірні Черкаси” від 30.11.09.). Таким чином, показники, наведені в заголовку, значно перебільшені й спотворюють реальну картину поширення хвороби.

В іншому випадку спотворення кількісних даних пов’язане із неправильним використанням лексеми *кілька*: *Напередодні вихідних у підвалі школи с. Соколівка виявили кілька змій* („Черкаська вежа” від 4.03.09.). У тлумачному словнику подано таке лексичне значення вищевказаної лексеми: „невизначена мала кількість (у межах від трьох до десяти)” (1, с. 834). Водночас далі з тексту публікації стає відомо, що знайшли тільки дві змії: *Для очистки школи від „небезпечних сусідів” у Соколівку направили спеціалістів, які під час перевірки підвалу вилучили з нього й знешкодили 2 змії*. Тож використання числівника *кілька* спонукає до неправильного сприймання реальних кількісних даних.

- Прочитати тексти. Записати поради журналісту-початківцю для успішного вербального і невербального спілкування.

1) Нью-Йоркська телефонна компанія привела цікаве дослідження, з'ясовуючи, яке саме слово вимовляють люди найчастіше. Із цією метою було прослухано 500 телефонних розмов, що дало змогу визначити найуживаніше слово — ним виявилось слово «я», яке прозвучало 3990 разів.

2) Лінгвісти констатують, що міська мова — незалежно від того, яка саме — усе більше стандартизується, зодноманітнюється, тяжіє до кліше, натомість мовлення жителів села значно розкутіше, вільніше, менше обтяжене штампами.

3) Представники різних народів використовують жестикуляцію неоднаковою мірою. До прикладу, мексиканець протягом однієї години розмови використовує жести 180 разів, француз — 120, італієць — 80, а фін — усього лишень один раз (За інтернетівським виданням).

Тема 2. Стилiстична диференціяція українськомовної лексики медійного ресурсу. Фразеологія та її стилістичні можливості в медіа (4 год)

- Переглянути відеосюжет за посиланням

<https://www.youtube.com/user/cikavunku/featured>

Написати есе на тему «Вуличне й туристичне мистецтво: погляд у майбутнє чи реальність сьогодення».

Тема 3. Лексична норма в медійному тексті (4 год)

- Підготуватися до виступу за такою тематикою:

Екстралінгвальні чинники розвитку лексики української мови (на прикладі матеріалів медійного дискурсу);

Інтралінгвальні чинники розвитку лексики української мови (на прикладі матеріалів медійного дискурсу);

Кількісні і якісні зміни в словниковому складі сучасної української мови.

- Записати подані слова. Довести, що вони є неологізмами. Пояснити їх значення. З'ясувати, в яких стилях вживаються ці слова.

Глобалізація, техноярмарок, сканування, теледебадити, віртуальний світ, спонсор, ксерокопія, роздержавлення, банкомат, інтернет-кафе, чатиться, євро, дистанційна освіта, електронна пошта, компакт-диск, плеєр, цифрові носії, євроремонт.

- Записати виділений вислів фразеологізмом.

1) До кожного з них доводилося знаходити певний спосіб розгадування, розв'язання чогось (_____). 2) Ні, треба, мабуть, трохи посилити вимоги до кого-небудь, бути суворішим у ставленні до когось (_____). 3) Устя сиділа дуже занепокоєна, украй схвильована (_____), чужа й непотрібна. 4) Катря дуже багато ходила, бігала, незважаючи на втому (_____): скільки хапало духу, мчалася, спотикалася об грудку, падала у високі кучугури снігу. 5) А в небі летіли гуси з далекого краю, а нижче летіли і крутилися чорногузи, качки і багато різного дрібного птаства безмежно, безконечно (_____). 6) Куди його (Кармеля) послати, то знайде дорогу, за що візьметься, усьому завершить яку-небудь справу (_____). 7) До кожного з них доводилося знаходити певний спосіб розгадування, розв'язання чогось (_____). (А. Хорунжий). 8) Ні, треба, мабуть, трохи посилити вимоги до кого-небудь, бути суворішим у ставленні до когось (_____). (С.

Добровольський). 9) Устя сиділа дуже занепокоєна, украй схвильована (_____), чужа й непотрібна (М. Коцюбинський). 10) Ти й досі неодноразово обіцяв зробити що-небудь, але не виконуєш обіцяного (_____): жди та пожди (М. Кропивницький). 11) Мотря повернулася, вийшла. У неї нахабство гостя позбавило здатності говорити (_____), вона тільки й показувала йому на стілець. 12) Зараз повсюди створюється безліч комісій, підкомісій, комітетів. Отже, так проводиться боротьба з економічним розвалом. Замість покарання створюють кращі умови, ніж були (_____) (З газети).

Тема 4. Лексична норма в медійному тексті. Класифікація лексем медіа (2 год)

- Підготуватися до виступу за такою тематикою:

Окнижнення й орозмовлення в словниковому складі сучасних періодичних видань, мови медіа;

Антропоцентризм у сучасному українському лексиконі;

Вплив моди і мовних смаків на мовлення сучасної української молоді.

- Прочитати тексти «з редакторського портфеля» про українських співаків В.Івасюка та Н.Яремчука. Відредагувати текст за вибір. Визначити способи словотворення підкреслених слів.

Текст 1. Володимир Івасюк – український поет і композитор, художник, Герой України (01.03.2009 – за самовіддане служіння Україні на ниві національної музичної культури, створення вершинних зразків української пісенної творчості). В. Івасюк – один із основоположників української естрадної музики, автор ста семи пісень, п'ятдесяти трьох інструментальних творів, музики до кількох спектаклів. Був професійним медиком та скрипалем, чудово грав на фортепіано, віолончелі, гітарі. Майстерно виконував свої пісні. Володів образотворчим талантом, був неординарним художником.

Народився 4 березня 1949 року в місті Кіцмані Чернівецької області в сім'ї вчителів Михайла та Софії Івасюків. У 1955–1963 рр. навчався в місцевій дитячій музичній школі, у 1956–1966 рр. – в Кіцманській середній школі.

У 1963 році вступає до Київської музичної школи ім. М. Лисенка по спеціальності «альт». Провчившись першу чверть, навчання продовжує в музичній школі по класу фортепіано в м. Кіцмані. Навчаючись у школі, створює **вокально-інструментальний** ансамбль «Буковинка». У 1965 році за перемогу в республіканському конкурсі ансамбль «Буковинка» **нагороджений** поїздкою по Дніпру.

Першу пісню «Колискова» на вірші батька написав у 1964 р. У 1966 році сім'я переїжджає до Чернівців. Під псевдонімом Весняний надсилає на обласний конкурс пісні «Відлітали журавлі» на вірш В. Миколайчука та «Колискова для Оксаночки» на власний вірш. За пісню «Відлітали журавлі» удостоєний **першої** премії.

У 1967–1972 рр. повертається до навчання в медичний інститут, пише пісні «Червона рута» і «Водограй» (1970 р), які вперше виконує з Оленою Кузнецовою в передачі українського телебачення «Камертон доброго настрою». У 1971 році режисер Роман Олексів знімає в містечку Яремча український музичний фільм «Червона рута», в якому головні ролі виконують

Софія Ротару й Василь Зінкевич. У фільмі звучить багато пісень Івасюка. **«Червона рута»** перемагає на першому **музичному** фестивалі «Пісня-71». На заключному концерті в Останкіно її виконують Назарій Яремчук, Василь Зінкевич і Володимир Івасюк у супроводі естрадно-симфонічного оркестру під керівництвом Ю. Силантьєва. «Червону руту» друкує тиждневик **«Україна»**.

На міжнародному пісенному конкурсі «Сопот-74» у серпні 1974 року Софія Ротару перемагає з його піснею «Водограй».

У вересні **вищеназваного** року розпочинає навчання на композиторському відділенні Львівської консерваторії в класі Анатолія Кос-Анатольського.

У серпні-вересні 1975 року в селі Розтоки на Буковині знімається фільм «Пісня завжди з нами», в якому Софія Ротару виконує шість пісень Володимира Івасюка.

Нову перемогу отримує на фестивалі «Сопот-77»: Софія Ротару виконала пісню «У долі своя весна». Згодом виходить платівка «Софія Ротару співає пісні Володимира Івасюка» та збірка «Моя пісня».

У листопаді 1978 року перемагає на всесоюзному конкурсі композиторів-студентів консерваторій у Москві.

Останні дні життя: поїхав до Львова в ніч з 23 на 24 квітня 1979 року. 24 квітня 1979 – після телефонного дзвінка виходить з дому і більше не повертається.

Текст 2. Назарій Яремчук прожив до прикрого мало (30.11.1951 – 30.06.1995), але встиг стати легендою вітчизняної естради. З ним облетіли світ наші українські пісні – «Червона рута», «Водограй», «Смерекова хата», «Стожари», «Гай, зелений гай», «Родина», «Я піду в далекі гори», «Пісня буде поміж нас», «Писанка», «Гей ви, козаченьки», «Я ще не всі тобі сказав»... «Він так співав, що мав у горлі мозолі. Він так співав, що крилами йому став голос», – написав поет Андрій Демиденко. В одному з останніх своїх інтерв'ю Яремчук сказав: «Кожний з нас повинен постійно бути в польоті – крізь долю, над суєтою. І при цьому, однак, не відриватися від землі. Пам'ятати священні речі – навіть якщо живеш, звідки ти родом, до чого прагнеш, що скажеш людям, з якого колодязя п'єш живу воду. Я вийшов з того віку, коли звертаєш увагу на дрібниці – автографи, популярність. Мене турбує інше: що буде з нашим пісенним садом завтра?»

Назарій Яремчук народився 30 листопада 1951 року в селі Рівня Вижницького району Чернівецької області в селянській родині Назарія та Марії Яремчуків. Мав братів Степана, Богдана та сестру Катерину. Свою четверту дитину батьки назвали Назарієм (це ім'я означає «присвячений Богові»). Народження сина стало для 64-річного батька справжнім святом. Музику в родині Яремчуків любили всі: у батька був чудесний тенор, він співав у церковному хорі; мати, крім гарного голосу, добре грала на мандоліні, у неї також був акторський талант – вона виступала в місцевому народному театрі. Ще маленьким хлопчиком Назарій також почав співати.

1 вересня 1959 року пішов до школи у рідному селі. В юнім віці життя здавалося **безтурботним**, але у дванадцять років Назарій пережив перший тяжкий удар, коли помер батько. Мати вимушена була віддати сина до Вижницької **школи-інтернату**. Після закінчення восьми класів

вищеназваного закладу продовжив навчання у Вишницькій середній школі №1, яку закінчив у 1969 році.

Після закінчення школи, мріючи стати мандрівником, на зразок Жака Іва Кусто, Назарій подав документи в Чернівецький університет на географічний факультет, але не пройшов конкурс. Тільки з другої спроби у 1970 р. вдалося вступити до університету на омріяну спеціальність.

Після занять залишався послуhati репетиції ВІА «Смерічки» Вишницького будинку культури, яким керував Левко Дутковський. Керівник ансамблю помітив постійного відвідувача та запропонував заспівати пісню на вибір. Це була пісня Ігоря Поклада «Кохана». Голос сподобався, і Назарія прийняли до ансамблю. Тож з осені 1969 року хлопець почав співати у «Смерічці».

Знайомство з молодим буковинським композитором, студентом медінституту Володимиром Івасюком відіграло велику роль у житті «Смерічки». Глядачі почули неповторні «Червону руту». А потім — безліч інших пісень молодого автора. Хлопці здружилися на все життя. Влітку 1971 року відбулися зйомки музичного фільму «Червона рута». Цей фільм зробив солістів Назарія Яремчука та Василя Зінкевича народними улюбленицями.

Перше мистецьке визнання принесли пісні «Червона рута» і «Водограй» В. Івасюка, «Горянка» і «Незрівняний світ краси» Л. Дутківського. За виконання цих творів ансамбль «Смерічка» та його солісти Н. Яремчук та В. Зінкевич були удостоєні звання лауреатів Всесоюзного конкурсу «Алло, ми шукаємо таланти», а також «Пісня року-71/72», на яких вони підтвердили високу артистичну майстерність.

Але слава не змінила характер Яремчука. Зоряної хвороби в нього ніколи не було. Майже рік працював на кафедрі лаборантом, потім старшим інженером, поки не зрозумів, що спів для нього на першому місці. У 1973 році ансамбль запрошують на професійну сцену в Чернівці. З цього часу Назарій, сповна віддаючись естрадній пісні, перевівся на заочну форму навчання в університеті. У філармонії Назарій веде активне концертне життя.

У середині 70-х припинив існування дует Зінкевич – Яремчук: Василь став солістом ансамблю «Світязь» (м. Луцьк), а Назарій залишився в «Смерічці». Але співаки зуміли зберегти дружні відносини, і коли в Назарія народилася дочка, Василь став її хрещеним батьком.

У 1978 році Яремчуку присвоєно звання Заслуженого артиста України. Його також нагороджено орденом Дружби народів.

Коли сталася ще одна трагедія, — вбивство Володимира Івасюка, — Назарій був одним із перших, хто незважаючи на заборону влади, приїхав на похорон до Львова. Тоді це могло коштувати всього: кар'єри, спокою, репутації. Траурна колона починалась з великого вінка з білих квітів, який Яремчук ніс із Левком Дутковським. Це було дуже небезпечним в той час, та Володимир був їхнім великим другом, і наслідки нікого не цікавили.

Перший диск-гігант Назарія «Незрівняний світ краси» (1980) – одна із кращих платівок в українській дискографії того періоду.

1981 рік став для Назарія стежкою до міжнародного визнання. Ансамбль «Смерічка» представляє державу на міжнародному конкурсі «Братіславська ліра».

У 1986 році пісні у виконанні Назарія звучали, як реквієм для ліквідаторів аварії в Чорнобильській АЕС.

Назарія обожнювали мільйони, він був знаменитим співаком, але й простою щиросердечною людиною.

У червні 1995 року довготривала хвороба забрала життя Назарія Яремчука.

Тема 5. Лексична норма в медійному тексті. Нововходження медіа (2 год)

- Використовуючи знаки коректури, відредагувати текст. Записати відредагований варіант. Обґрунтувати зміни в тексті.

Марія Оксентіївна Примаченко, також Приймаченко народилася в селі Болотня на Київщині (тоді Київська губернія, Російська імперія), де і провела все життя. Батько, Оксентій Григорович, був теслю-віртуозом, майстрував дворові огорожі у вигляді стилізованих головкатих зображень. Мати, Параска Василівна, була визнаною майстринею вишивання (сама Марія вбиралася у сорочки, вишиті власноручно).

Дитинство Марії було затьмарене страшною недугою – поліомієлітом. Це зробило її не по-дитячому серйозною й спостережливою, загострило слух і зір. Марія Оксентіївна гідно і мужньо пронесла всі життєві знегоди, пізнала щастя любові (хоча чоловік загинув на фронті) і щастя материнства: її син Федір — теж народний художник, він був її учнем і другом.

Талант Примаченко відкрила у 1936 році майстриня-ткаля і вишивальниця киянка Тетяна Флору, коли потрібно було розмальовувати чудові керамічні глечики й тарелі цього періоду. Визнані майстри української кераміки охоче співпрацювали з Примаченко, яка розписувала виготовлені ними вироби рудими лисичками, страшними звірами, крокуючими по стеблах полуниць блакитними мавпами і неповторними зеленими крокодилами, вкритими квіточками.

Примаченко постійно вчилася у рідної поліської природи. Але зв'язки її творчості з гіллям генеалогічного дерева найстародавнішого мистецтва є незаперечними. «Двочастинне» зображення звірів з визначеною межею голови і тулуба, до якого нерідко вдається Примаченко, сягає часів палеоліту. У її картинах знаходять втілення ще язичницькі, що знайшли відгук у надрах слов'янської міфології, образи фантастичних чудовиськ і птахів. Примаченко ніби синтезує досвід багатьох поколінь народних майстрів.

Джерела її творчості і в повсюдно вживаних в Україні настінних хатніх розписах, – одному із найстародавніших жанрів світового декоративного мистецтва, – і в тому орнаментальному та пісенному багатстві, що входило у дитячу свідомість з колісковою матері, та оточувало її щодня. Це і медяники, що робилися у вигляді фантастичних тварин, і весільні вироби з тіста, якими славилася серед односельчан Марія, і старовинні тканини, килими, вишивки, вибійки. Твори Примаченко свідчать про те, що за ними стоїть велика, різноманітна школа народного мистецтва, багатовікова культура народу. Це ніби згусток емоційних вражень і від казок, і від легенд, і від самого життя. Процес її творчості є феноменом дивовижного сплаву конкретного мислення, інтуїції, фантазії і, нарешті, підсвідомого, коли відчиняється «будиночок чаклунки» і звіди виходять у

світ її небували, часом химерні образи. Нерідко та чи інша композиція народжувалася уві сні, а потім, вранці або вдень, була намальована на папері.

. Особливий розквіт її сюжетної творчості припадає на початок 1970-х років: «Весілля», «Катерина співає пісню», «Роман і Оксана», «Галя на весілля запрошує», «Сватання», «Після весілля хрещеного батька та матку хрещену везуть до магазину» та інші.

Пройшли складний шлях еволюції, поступово наповнювались новим змістом традиційні зображення — символи народного мистецтва. Розетка — сонце, солярний знак — чи не своєрідна це інтерпретація стародавнього символу у приймаченківських «Соняшниках». Перед нами філософськи осмислений образ вічного народження, вмирання і відтворення, уявлення про мудрий животворний початок природи.

Вона творить квіти-роздуми, квіти-присвяти: «Людям, що пахнуть хліб і Батьківщину кохають», «Молодим матерям, що народили сина або дочку», «Квіти на ялинку», «Лесі Українці», «На честь польоту космонавтів» і «На честь народження правнучки». Персоніфіковані фантастичні квіти (наприклад, «квіти-оченята») і ті, що легко вгадуються, — [соняшник](#), [бузок](#), [рожі](#). Композиції з квітів — декоративні і монументальні, вони нагадують стінопис. У них неповторний ритмічний лад, що тримається саме у цьому кольорі, саме у цьому розмірі. Ритмічно довершені квітково-пташині композиції: «Веснянки-роговички — веселі пташки», «Чайка над полем пролітала», «Куріпочки пляшуть і хліб пахнуть», «Кочубарки на маках». Примаченко володіє бездоганним відчуттям ритму, її форми завжди добре узгоджені одна з одною. І водночас вони не статичні, а якісь особливо рухливі: рослини, навіть пелюстки квітів подані у взаємодії. Всі елементи утворюють своєрідний ансамбль зі своїм ритмом і формами.

Марія Оксентіївна була людиною надзвичайно вразливою, вона слухала радіо, дивилася телевізор, всотувала у себе безліч інформації. І все ж зберігалось в неї прекрасне дитяче вміння сприймати життя як вічну казку (За інтернетівським виданням).

Змістовий модуль II.

Словотвірні процеси в інформаційному ресурсі медіа

Тема 1. Тенденції слововислову в сучасному медійному дискурсі (4 год)

- Підготувати виступ на одну з тем:

«Вплив екстралінгвальних чинників на витіснення українськомовних лексем та їх заміну експресивними еквівалентами іншомовних частин (еко-, екс-, квазі-, транс)»;

«Підсилення мови преси запозиченими емоційно-оцінними компонентами»;

«Продуктивність універбатів у мові преси та їх графічна аномативність»;

«Динаміка використання фемінитивів у мові медіа».

Тема 2. Стилiстичний ресурс засобів словотвору в медійних текстах (4 год)

- Підготувати виступ на одну з тем:

«Продуктивність вторинних дієслів у ресурсі медійного тексту»;

«Порушення словотвірних норм активними дієприкметниками на –уч, –юч, –ащ, –ящ як лінгвістична проблема».

- У словах визначити словотворчі засоби (префікс, суфікс, суфікс і префікс). Визначити і записати твірне слово.

Заприятелювати, поселенський, відповідач, підводний, зрідка, прабатьківський, підзаголовок, замовник, передзимовий, вкорінення, поживність, задухмянити, підголосок, запічок, по-словацьки, знову, возвеличити, прибережний, підземний, закордонний, справді.

- Записати подані слова групами за різновидами морфологічного способу словотвору. Дібрати до кожного твірне слово, в поданому виділити твірну основу й словотворчий засіб.

Десяток, перекладач, ЗМІ, УГКЦ, прозаїк, надвечір'я, пролісок, оглядини, зібрати, спортлото, безземельний, широкополий, спорткомплекс, шестирічний, автовідповідач, оригінальний, мистецтвознавець, пережити, входини, СОТ, профком, відставний, владолюбний, внічю, гордовитий, ЗАТ, Євросоюз, пережиток, шанобливо.

Тема 3. Стилiстичне використання засобiв словотвору в текстах медiа (2 год)

- Визначити стилістичні функції засобів словотворення у виділених словах. Записати текст. Установити наявність у тексті слів, утворених способом переходу з однієї частини мови в іншу (морфолого-синтаксичним).

Лікувальна фізична культура (ЛФК) – комплекс методів фізичної культури, спеціальні фізичні вправи і природні фактори, що їх застосовують у медицині з лікувально-профілактичною метою. Складниками ЛФК є механотерапія, трудотерапія і лікувальний масаж. У ЛФК застосовуються різні гімнастичні (найпростіші й доступні хворим) і спортивно-прикладні (ходіння, біг, стрибки, плавання, веслування, ходіння на лижах та ін.) вправи, туризм, ігри (городки, волейбол, теніс, баскетбол). Характерна особливість ЛФК – дозоване фізичне тренування хворих. Природними факторами, які вдало поєднуються з фізичними вправами і для загартовування організму, є повітря, сонце і вода. ЛФК застосовують в післяопераційному періоді, при захворюваннях серцево-судинної системи, органів дихання, травлення, нервової системи, при порушеннях обміну речовин, захворюваннях та ушкодженнях органів руху і опори, при аномаліях фізичного розвитку, в післяпологовий період, при будь-яких захворюваннях, якщо хворий тривалий час перебуває на постільному режимі (За інтернетівським виданням).

- Визначити стилістичні функції засобів словотворення у словах з текстів медіа. Пояснити спосіб творення.

Украгропромбiржа, Мiнiсьльгоспiрод, генерал-прикордонник, енергоолiгархи, автограф-сесiя, соцмережа, зомбоящик, Держкомнацгвардiя, полiттехнологи, Святвечiр, дедоларизацiя, «Луганськсaдвинпром», «Укрiнформ», чиновник-самодур, клiєнт-пенсiонер, депутат-сумiсник, друзi-соцiалiсти, вiйськовик-миротворець, лiдер-опозицiонер, опозицiонер-демонстрант, агрохiмзахист, Держкомрезерв, райсiльгоспуправлiння, «Чернiгiвтеплокомуненерго».

Тема 4. Деривацiйнi процеси в медiа. Графiчна, орфографiчна норма в мовi медiа та аномативнiсть (2 год)

- Законспектувати основні положення монографії К. Городенської «Українська мова у вимірах сьогодення»

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

Змістовий модуль 3.

МОРФОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ СТИЛІСТИКИ

Самостійна робота 1.

Тема : Стилiстична морфологiя. Морфологiчнi норми сучасної української лiтературної мови. Анормативи в текстах медiа.

Завдання 1. Прочитайте матеріал «15 років Василя не видавали»: за радянських часів навіть ходити до могили поета Симоненка було заборонено», вміщений у виданні «Україна молода» від 05.02.20 р випуск №013 за покликанням <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3562/164/142979/>

Вкажіть тематичні групи морфологічних одиниць.

Завдання 2. Підготуйте анонс на театральну виставу на підставі матеріалу «Місце у великому місті: урбаністичний роман Валер'яна Підмогильного на сцені ТЮГу» на основі матеріалу, вміщеного у виданні «Україна молода» від 05.02.20 р випуск №013 за покликанням: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3562/164/142982/>

Обґрунтуйте доцільність/недоцільність вживання морфологічних категорій.

Ознайомтеся з роботами одногрупників.

Завдання 3. Дайте письмову відповідь про причини анормативності в текстах медіа. Викладіть свою думку на вирішення цієї проблеми.

Завдання 4. Підготуйте повідомлення про відвідані в Університеті заходи. Викладіть інформацію в блозі групи.

Завдання 5. Опрацюйте словникові статті словника (Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації (2015-2016). Словник / Загальна редакція А. Нелюби. – Х.: Харківське історико-філологічне товариство, 2017. – 204 с.) за посиланням : http://shron1.chtyvo.org.ua/Redko_Yevhen/Leksyko-slovotvirni_innovatsii_2015-2016_Slovnyk.pdf

Самостійна робота 2.

Тема : Морфологічні ресурси стилістики. Стилiстичний потенціал граматичних форм iменників, прикметників, займенників, числiвників.

Завдання 1. Законспекуйте наукову статтю про стилістичний ресурс складених iменникових найменувань за посиланням <http://litmisto.org.ua/?p=7556> (К. Брiтiкова «Роль юкстапозиції у творенні експресивно-оцiнних номiнацій особи»)

Завдання 2. З'ясуйте за тлумачним словником лiнгвiстичних термiнiв сутнiсть таких понять: функціональна стилістика, практична стилістика, стилістична норма, стильова норма, аномативнiсть.

Завдання 3. Підготуйте рекламний текст для телевізійного ефіру на обрану вами тему. Проаналізуйте стилістичний ресурс iменників, прикметників, займенників, числiвників.

Проаналізуйте тексти ваших однокласників.

Завдання 4. Підготуйтеся до дискусії з теми «Роль ЗМІ в культивуванні культури мовлення».

Завдання 5. Прочитайте газетні видання (на вибір). Проаналізуйте стилістичні ресурси прикметників та прислівників.

Висновки запишіть. Результати виголосіть на практичному занятті.

Самостійна робота 3.

Тема : Стилiстичний ресурс дiєслiв, дiєприслiвників, службових слiв. Iнтер'єктиви як стилістична категорія.

Завдання 1. Дайте розгорнуту відповідь на запитання «Хто з українських письменників є для вас зразком iдiостилію?».

Завдання 2. Прочитайте текст. Які стилістичні прийоми використав автор?

Місто Ічня на Чернігівщині, де я народився (1878, 27.12), одне з кращих міст на Україні. Вже багато років минуло, як я вимандрував з нього, проте ще й тепер я часто з вдячністю згадую ічнянські поля та ліси, стави між садами, навіть бур'яни. Залишилось у пам'яті моїй Ічня ще своїми піснями та напрочуд хорощими голосами.

Батько мій, козак Василь Панасенко, був ремісник-швець, обслуговував сусідні, глухі села, де до праці шевців ставили одну вимогу: щоб не були тісні і міцні були. Влітку вся сім'я виходила на заробітки — жати чуже. Мати наймала грядку на городину. Хата була стара. В хаті ми жили якось (вісім

душ). *Наша родина дуже бідна, проте життя було тихе, лагідне. В Ічні школа була п'ятирічна. Записався в неї боязким, закінчив — кращим учнем.*

Шістнадцяти років я поступив у Коростишівську учительську семінарію, скінчив і пішов на учителювання (За С. Васильченком).

Завдання 3. Дайте розгорнуту відповідь на запитання «Як впливає реклама телебачення на стан і статус української мови в державі?»

Проаналізуйте тексти відповідей ваших однокласників.

Завдання 4. Підготуйтеся до дискусії з теми «Мовна поведінка поза родинним колом».

Завдання 5. Перегляньте телевізійні новини. Наведіть стилістичні функції прийменників і сполучників у мові ЗМІ та реклами.

Змістовий модуль 4. СТИЛІСТИЧНИЙ СИНТАКСИС

Самостійна робота 1.

Тема : Синтаксичні норми сучасної української літературної мови. Анормативи в текстах медіа.

Завдання 1. Напишіть есе на тему: «Стилістична вправність мовця».

Завдання 2. Випишіть із художнього тексту приклади асиндетона та полісиндетона (до 10 прикладів)

Завдання 3. Випишіть із публіцистичного тексту приклади полісиндетона (до 10 прикладів).

Завдання 4. Опрацюйте статтю А. Капелюшного «Трансформація текстотвірної ролі займенників у прямоефірному мовленні тележурналістів» («Теле-та радіожурналістика», 2011. – Вип. 10. – С.239–245).

Самостійна робота 2.

Тема : Стилістичний ресурс синтаксичних засобів у медійних текстах. Просте речення. Однорідні члени речення. Складне речення

Завдання 1. Законспектуйте інформацію про стилістичні функції односкладних і неповних речень.

Завдання 2. Випишіть із текстів ЗМІ варіанти відтворення українською мовою російських словосполучень із прийменниками «по», «при».

Завдання 3. Прикладами з преси проілюструйте використання модальних різновидів речень (питальних, розповідних, спонукальних, окличних, риторичних) зі стилістичною метою.

Завдання 4. Порівняйте ознаки публіцистичного та наукового стилів, проаналізувавши їхні зразки – газетні тексти 25–30 рядків

Самостійна робота 3.

Тема : Стилістичні параметри відокремлених членів речення. Звертання. Вставні слова і вставлені конструкції.

Завдання 1. Окресліть стилістичні можливості синтаксичних одиниць.

Завдання 2. З'ясуйте особливості стилістичного використання координації підмета і присудка.

Завдання 3. Як сприяє увиразненню текстової інформації синонімія різних типів простого речення?

Самостійна робота 4.

Тема 4: Стилістичний ресурс інверсії. Пряма й непряма мова в тексті.

Завдання 1. Які способи вираження узгоджених і неузгоджених означень?

Завдання 2. Схарактеризуйте стилістичні властивості порядку слів у реченні.

Завдання 3. З'ясуйте місце кожного члена речення за прямого порядку слів.

Завдання 4. Яка стилістична мета інверсії?

Завдання 5. Наведіть приклади інверсії з текстів реклами.

Самостійна робота 5.

Тема : Стилістичний ресурс односкладних і неповних речень, складних сполучникових і безсполучникових речень

Завдання 1. Самостійно дослідіть питання: «Складні речення в мові ЗМІ та реклами»; «Актуальне членування речення й аналіз тексту».

Завдання 2. Схарактеризуйте функціонально-стилістичне навантаження складних синтаксичних конструкцій у прозі О.Забужко.

Завдання 3. Наведіть приклади типових помилок, пов'язаних із побудовою журналістського тексту та його фрагментів.

Завдання 4. Охарактеризуйте стилістичне використання складних речень.

Завдання 5. Окресліть стилістичні функції складнопідрядних речень.

Завдання 6. Схарактеризуйте стилістичні особливості використання складносурядних і безсполучникових речень.

Завдання 7. Синонімія складних речень у мові публіцистики.

Змістовий модуль 5.

СТИЛІСТИЧНІ ФІГУРИ В ТЕКСТАХ МЕДІА

Самостійна робота 1.

Тема : Стилiстичнi можливостi монологiчного, дiалогiчного, полiлогiчного мовлення. Перiод

Завдання 1. Законспектуйте теоретичнi вiдомостi про стилiстичнi особливостi монологiчного, дiалогiчного, полiлогiчного мовлення. Письмово розкрийте поняття «перiод».

Завдання 2. З'ясуйте стилiстичнi функцiї абзацу й тексту.

Завдання 3. Пояснiть на прикладах вiдмiннiсть мiж непрямою, напiвпрямою та невласне-прямою мовою. Чи є цi способи передачi чужої мови цiлком взаємозамiнними?

Завдання 4. Як спiввiдносяться мiж собою та чим вiдрiзняються композицiя й архiтектонiка тексту?

Самостійна робота 2.

Тема: Стилiстичнi засоби органiзацiї тексту

Завдання 1. Прочитайте уривок есе Ю. Шевельова «Четвертий Харків». Які засоби словотвору та стилістичні фігури використовує автор?

Був Харків слобід, хуторів і ремісників. Був Харків –провінційне купецьке місто неісходимої і безвихідно-сірої російської імперії. Тепер Хвильовий проголошує третій Харків: символ українського урбанізму. Здибленої і м'ятежної України. О, він знає біографію міста: «Чудово: смердюче, промислове місто велике, але не величне –забуло слобожанське народження, забуло слобожанські полки, неутворило американської казки: не йшли будинки в хмари –чудово, воно ховає сьогодні в своїх завулках криваві легенди на сотні віків». Разом з Тичиною він може спитати: «Харків, Харків, де твоє обличчя? до кого твій клич? Угруз ти в глейке mnogorіччя, темний, як ніч. Угруз ти так: між горбами тупу на днім місці, тупу». Але разом з Тичиною він знає, куди проривається новопостала столиця: в український степ, в українську

стихію: «І раптом прорвався мостами – і вже ти в степену! І вже тебе віте – розгони, отгони, і гон!». Нехай «над твоєю весною такий іще вітер і сніг. Сніг-мочар, березневий дощ-мочар». Нехай тільки «вгорі годинник горить над тобою, над твоєю, над нашою головою». Але таки горить. І вже березень. Прийде літо. Загоряться вогні. Буде оновлена Україна. І тоді Хвильовий вигукує: «Я безумно люблю город» (Ю. Шевельов)

Завдання 2. Напишіть есе про місто вашого дитинства.

Самостійна робота 3.

Тема : Оригінальні форми синтаксичних конструкцій

Завдання 1. Прочитайте словосполучення, зверніть увагу на порушення мовних норм, виправте помилки.

Завдання 2. Запишіть правильно: *університет добився певних результатів; присвоєння вченої ступені; поручили голові зборів; сучасні форми ділової*

перепишки; прізвище й адрес особи чи найменування організації; люди ділового круга.

Завдання 3. Виконайте семантико-стилістичний аналіз запропонованого тексту: визначте стиль, підстиль, жанр, мовно-стильові особливості.

Інтелігентність потрібна за будь-яких обставин. Вона потрібна вам і тим, хто вас оточує. Багато хто вважає, що інтелігентна людина – це людина начитана, високоосвічена (і освіта її переважно гуманітарна), багато подорожує, знає кілька мов. Проте можна все це ма-ти і не бути інтелігентом, а можна нічого цього не мати і бути все-таки внутрішньо інтелігентною людиною. Інтелігентність не тільки-кив знаннях, а й у здатності зрозуміти ближнього. Вона виявляється в тисячі дрібниць: в умінні чемно сперечатись, скромно поводитись за столом, в умінні непомітно (саме непомітно) допомогти іншому, берегти природу, не смітити навколо себе – не смітити недопалками чи лайкою, поганими ідеями (це теж сміття, та ще й яке!)... Інтелігентність – це здатність до розуміння, до сприйняття, це тер-тиме ставлення до світу і до людей.

Завдання 4. З'ясуйте правильність дотримання пунктуаційних норм.

Мовлення окремої людини ніколи не дорівнює мові народу а тим більше людства. Винятком є мова справжніх поетів. Звичайно, якщо порівняти словник високообдарованого поета з лексиконом мови його народу то може здатися що – це лише краплина в сяючому вічно рухливому морі. Але саме ця краплина містить молекули живої води яка прискорює життєві процеси в організмі мови примушує її пізнавати саму себе знову і знову виявляти ще непізнане й дивувати світ новою красою.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

<i>Максимальна кількість балів - 25</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
25 - 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Українська мова у професійному спілкуванні: Українська мова в медіа та практична стилістика»

Разом: 60 год., лекції – 8 год., практичні заняття – 20 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год

Тиждень	Змістовий модуль 1.					Змістовий модуль 2.	
Модулі	Вступ до вивчення навчальної дисципліни. Фонетичні норми та анормативність в текстах медіа. Лексичні норми сучасної української літературної мови					Словотвірні процеси в інформаційному ресурсі медіа	
Назва модуля							
Лекції	1	2				3	4
Дати							
Теми лекцій	<u>Тема 1.</u> Вступ. Предмет і завдання дисципліни «Українська мова в професійному спілкуванні: Українська мова в медіа та практична стилістика». Стилiстичнi особливостi засобiв фонетики в текстах медiйного ресурсу мови		<u>Тема 2.</u> Стилiстична диференцiацiя українськомовної лексики медiйного ресурсу. Фразеологiя та її стилiстичнi можливостi в медiа			<u>Тема 1.</u> Тенденцiї слововислову в сучасному медiйному дискурсі	
Теми практичних занять	<u>Тема 1.</u> Вступ. Предмет і завдання дисципліни «Українська мова в професійному спілкуванні: Українська мова в медіа та практична стилістика». Стилiстичнi особливостi засобiв фонетики в текстах медiйного ресурсу мови		<u>Тема 2.</u> Стилiстична диференцiацiя українськомовної лексики медiйного ресурсу. Фразеологiя та її стилiстичнi можливостi в медiа			<u>Тема 3.</u> Стилiстичне використання засобiв словотвору в текстах медiа	
Самостійна робота			<u>Тема 3.</u> Лексична норма в медійному тексті			<u>Тема 1.</u> Тенденції слововислову в сучасному медійному дискурсі	
Контроль	Модульна контрольна робота 1.					Модульна контрольна робота 2.	
			<u>Тема 4.</u> Лексична норма в медійному тексті. Класифікація лексем медіа			<u>Тема 2.</u> Стилiстичний ресурс засобiв словотвору в медiйних текстах	
			<u>Тема 5.</u> Лексична норма в медійному тексті. Нововходження медіа			<u>Тема 3.</u> Стилiстичне використання засобiв словотвору в текстах медiа	
						<u>Тема 4.</u> Деривацiйнi процеси в медiа. Графiчна, орфографiчна норма в мовi медiа та анормативнiсть	

Разом: 90 год., лекції – 20 год., практичні заняття – 22 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 32 год, семестровий контроль – 10 год

Тиждень	Змістовий модуль 3.			Змістовий модуль 4.				Змістовий модуль 5.			
Модулі	МОРФОЛОГІЧНІ			СТИЛІСТИЧНИЙ СИНТАКСИС				Словотвірні процеси в			
Назва модуля	ЗАСОБИ СТИЛІСТИКИ							інформаційному ресурсі медіа			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Дати											
Теми лекцій	<i>Тема 1.</i> Стилiстична морфологiя. Морфологiчнi норми сучасної української мови. Анормативи в текстах (16)	<i>Тема 2.</i> Морфологiчнi ресурси стилiстики. Стилiстичний потенцiал граматичних форм iменникiв, прикметникiв, займенникiв, числiвникiв (16)	<i>Тема 3.</i> Стилiстичний ресурс дiєслiв, дiєприслiвникiв, службових слiв. Iнтер'єктиви як стилiстична категорiя (16)	<i>Тема 1.</i> Синтаксичнi норми сучасної української лiтературної мови. Анормативи в текстах медiа (16)	<i>Тема 2.</i> Стилiстичний ресурс синтаксичних засобiв у медiйних текстах. Просте речення. однорiднi члени речення. Складне речення (16)	<i>Тема 3.</i> Стилiстичнi параметри вiдокремлених членiв речення. Звертання. Вставнi i вставленi конструкцiї (16)	<i>Тема 4.</i> Стилiстичний ресурс iнверсiї. Пряма й непряма мова в тексті (16)	<i>Тема 5.</i> Стилiстичний ресурс односкладних i неповних речень, складних сполучникових i безсполучникових речень(16)	<i>Тема 1.</i> Стилiстичнi можливостi монологiчного, дiалогiчного, полiлогiчного мовлення. перiод(16)	<i>Тема 3.</i> Оригiнальнi форми синтаксичних конструкцiй (16)	
Теми практичних занять	<i>Тема 1.</i> Стилiстична морфологiя. Морфологiчнi норми сучасної української мови. Анормативи в текстах (16+106)	<i>Тема 2.</i> Морфологiчнi ресурси стилiстики. Стилiстичний потенцiал граматичних форм iменникiв, прикметникiв, займенникiв, числiвникiв (16+106)	<i>Тема 3.</i> Стилiстичний ресурс дiєслiв, дiєприслiвникiв, службових слiв. Iнтер'єктиви як стилiстична категорiя (16)	<i>Тема 1.</i> Синтаксичнi норми сучасної української лiтературної мови. Анормативи в текстах медiа (16+106)	<i>Тема 2.</i> Стилiстичний ресурс синтаксичних засобiв у медiйних текстах. Просте речення. однорiднi члени речення. Складне речення (106+16)	<i>Тема 3.</i> стилiстичнi параметри вiдокремлених членiв речення. Звертання. Вставнi i вставленi конструкцiї (106+16)	<i>Тема 4.</i> Стилiстичний ресурс iнверсiї. Пряма й непряма мова в тексті (16+106)	<i>Тема 5.</i> Стилiстичний ресурс односкладних i неповних речень, складних сполучникових i безсполучникових речень(16+106)	<i>Тема 1.</i> Стилiстичнi можливостi монологiчного, дiалогiчного, полiлогiчного мовлення. перiод(106+16)	<i>Тема 2.</i> Стилiстичнi засоби органiзацiї тексту (16+106)	<i>Тема 3.</i> Оригiнальнi форми синтаксичних конструкцiй (16+106)
Самостійна робота	56	106	106	106	106	106	56	56	56	56	
Контроль	Модульна контрольна робота 1. 256			Модульна контрольна робота 2 256				Модульна контрольна робота 3. 256			

Разом : 366 балів
Коефіцієнт 3,66

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

Основна література до курсу

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К.: Либідь, 1991. – 254 с.
Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів: Світ, 1990. – 232 с.
2. Караман С. О. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / С. О. Караман, О. А. Копусь, В. І. Тихоша. – Київ : Літера ЛТД, 2013. – 544 с.
3. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. - Чернівці: Книги - ХХІ, 2006. - 496 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk718399.pdf>

Додаткова:

1. Коломієць М.П., Регушевський Є.С. Словник фразеологічних синонімів / За ред. В.О. Винника. – К.: Рад. шк., 1988. – 200 с.
2. Полюга Л.М. Словник синонімів української мови. – К.: Довіра, 2001. – 477 с.
3. Словник іншомовних слів / Уклад.: С.М. Морозов, Л.М. Шкарапута. – К.: Наук. думка, 2000. – 680 с.
4. Словник труднощів української мови / Гринчишин Д.Г., Капелюшний А.О., Пазяк О.М. та ін.: За ред. С.Я. Єрмоленко. – К.: Рад. шк., 1989. – 336 с.
5. Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В.М. Білоноженко, І.С. Гнатюк, В.В. Дятчук та ін. – К.: Наук. думка, 2003. – 1104 с.
6. Український правопис – К: Наукова думка. – 2015.– Режим доступу: <http://izbornyk.org.ua/pravopys/pravopys2015.htm> – Назва з екрана.

Рекомендована література:

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К.: Либідь, 1991. – 254 с.
Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Львів: Світ, 1990. – 232 с.
2. Караман С.О. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / С.О.Караман, О.В.Караман, М.Я.Плющ[та ін.]; за ред. С.О.Карамана. – К.: Літера ЛТД – 2011. – С. 39–122.
3. Культура української мови: Довідник / За ред. В.М.Русанівського. – К.: Либідь, 1990. – 304 с.

Додаткова:

1. Заєць В. Г. Види конверсії в художньому тексті (на матеріалі творів Марка Вовчка та Г. Вдовиченко) / В. Г. Заєць // Лінгвістичні дослідження. – 2016. – Вип. 42. – С. 23-28. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_lingv_2016_42_6. – Назва з екрана.
2. Заєць В.Г. Стилiстичнi функцiї словотворчих засобiв дiєслiв у художньому дискурсi Марка Вовчка. Науковий вiсник Мiжнародного гуманiтарного унiверситету. Сер.: Фiлологiя. 2015 №. 19 том 2. Режим доступу: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v19/part_2/7.pdf – Назва з екрана.
3. Заєць В.Г. Морфолого-синтаксична деривацiя в художньому тексті (на матеріалі роману Г.Вдовиченко «Пiв'яблука»). Синопис 1(13) 2016. Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/177/172> – Назва з екрана.
4. Сучасна українська мова з практикумом: Підручник / О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін. : за ред. О.Д. Пономаріва. – 4-те вид. – Київ. : Либідь. –

2008.– Режим доступу: <http://filologukraine.ucoz.ua/publ/mova/sulm/3-9-2>– Назва з екрана.

5. Український правопис – К: Наукова думка. – 2015.– Режим доступу: <http://izbornyk.org.ua/pravopys/pravopys2015.htm> – Назва з екрана.

Словники

1. Коломієць М.П., Регушевський Є.С. Словник фразеологічних синонімів / За ред. В.О. Винника. – К.: Рад. шк., 1988. – 200 с.

2. Полюга Л.М. Словник синонімів української мови. – К.: Довіра, 2001. – 477 с.

3. Словник іншомовних слів / Уклад.: С.М. Морозов, Л.М. Шкарапута. – К.: Наук. думка, 2000. – 680 с.

4. Словник труднощів української мови / Гринчишин Д.Г., Капелюшний А.О., Пазяк О.М. та ін.: За ред. С.Я. Єрмоленко. – К.: Рад. шк., 1989. – 336 с.

5. Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В.М. Білоноженко, І.С. Гнатюк, В.В. Дятчук та ін. – К.: Наук. думка, 2003. – 1104 с.
– 2011. – С. 17–38.

Додаткова:

1. Сучасна українська мова з практикумом: Підручник / О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін. : за ред. О.Д. Пономаріва. – 4-те вид. – Київ. : Либідь. – 2008.– Режим доступу: <http://filologukraine.ucoz.ua/publ/mova/sulm/3-9-2>– Назва з екрана.

2. Український правопис – К: Наукова думка. – 2015.– Режим доступу: <http://izbornyk.org.ua/pravopys/pravopys2015.htm> – Назва з екрана.